

Seat No. : _____

NH2-106

December-2015

M.A., Sem.-III

505 : History

(State in India [upto 1707 A.D.]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. ભારતમાં રાજ્યની ઉત્પત્તિના સિદ્ધાંતોનું વિશ્લેષણ કરો. 14
અથવા
મૌર્યયુગના કેન્દ્રીય વહીવટીતંત્રનું મૂલ્યાંકન કરી, પાટલીપુત્રના નગર વહીવટની સમીક્ષા કરો.
2. ગુપ્તયુગની વહીવટી સંસ્થાઓનું વિવેચન કરો. 14
અથવા
રાજપૂત યુગના રાજ્યોની વહીવટી પદ્ધતિનું સ્વરૂપ તપાસો.
3. દિલ્હી સલ્તનતના શાસન તળેના રાજ્યનું સ્વરૂપ તપાસી, તેની કામગીરીનું વિશ્લેષણ કરો. 14
અથવા
વિજયનગર રાજ્યના માળખાની ચર્ચા કરી, તેના લક્ષણો અને સ્વરૂપ તપાસો.
4. મુઘલ સમય દરમિયાનની મનસબદારી પદ્ધતિનું વિશ્લેષણ કરો. 14
અથવા
શિવાજીના શાસનતળેના મરાઠા રાજ્યના સ્વરૂપ અને કામગીરીનું વર્ણન કરો.
5. એક કે બે વાક્યમાં જવાબ આપો : 14
 - (1) વૈદિક સમયમાં દસ્યુનો અર્થ સમજાવો.
 - (2) પૂર્વ વૈદિકયુગની સભાની કામગીરી દર્શાવો.
 - (3) મૌર્ય શાસનતંત્રની માહિતી આપતા વિદેશી સાધનોના નામ આપો.
 - (4) મૌર્યયુગમાં સમાહર્તાની ફરજો જણાવો.
 - (5) ગુપ્તયુગ દરમિયાન વિનય સ્થિતિ સ્થાપકની ફરજો દર્શાવો.
 - (6) દેવી ચન્દ્રગુપ્તમ નાટકના લેખક કોણ હતા ?
 - (7) ચોલોના ગ્રામ્ય શાસનતંત્રમાં ઉરની કામગીરી દર્શાવો.
 - (8) જૌહર અને કેસરિયા એટલે શું ?
 - (9) ઈક્તેદારી વ્યવસ્થાના લક્ષણો દર્શાવો.
 - (10) દીવાન ઈ અર્જની ફરજો દર્શાવો.
 - (11) કયા વિદેશી મુસાફરો વિજયનગર રાજ્યની મુલાકાતે આવ્યા હતા ?
 - (12) મનસબનો અર્થ સમજાવો.
 - (13) મીરબક્ષી કયા વિભાગનો મુખ્ય અધિકારી હતો ?
 - (14) સરદેશમુખી એટલે શું ?

NH2-106

December-2015

M.A., Sem.-III

505 : History

(State in India [upto 1707 A.D.]

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Analyse the concept of the origin of State of India. **14**
OR
Evaluate the central administration of Mauryan age and review the administration of Patliputra.
2. Analyse critically the administrative organizations of Gupta Age. **14**
OR
Examine the nature of the administrative system of Rajput States.
3. Examine the nature of the state under the Delhi Sultanate and analyse its functions. **14**
OR
Discuss the structure of Vijaynagar state and examine its features and nature.
4. Analyse the Mansabdari system during Mughal period. **14**
OR
Describe the nature and functions of Maratha state under the rule of Shivaji.
5. Answer in **one** or **two** sentences : **14**
 - (1) Explain the meaning of Dasyu during Vedic period.
 - (2) Mention the functions of Sabha during early Vedic age.
 - (3) Give the names of foreign sources which give the information of Mauryan administration.
 - (4) State the duties of Samaharta during Mauryan age.
 - (5) Mention the duties of Vinaysthitisthapak during the Gupta age.
 - (6) Who was the author of the drama Devi Chandraguptam ?
 - (7) Mention the work of Ur in Chola's village administration.
 - (8) What is the meaning of Jauhar and Kesharia ?
 - (9) Mention the characteristics of Iqtadari system.
 - (10) Mention the duties of Diwan-i-Arz.
 - (11) Which foreign travelers visited Vijaynagar state ?
 - (12) Explain the meaning of Mansab.
 - (13) Mirbaxi was the officer of which department ?
 - (14) What is the meaning of Sardeshmukhi ?